

NEZAVISNO SLOŽENE REČENICE	VEZNICI
1. sastavne rečenice	i, pa ,(pak), te, ni, niti, nego i, no i, već i
2. rastavne rečenice	ili
3. suprotne rečenice	a, ali, no, nego, već
4. zaključne rečenice	dakle, zato, stoga
5. isključne rečenice	samo, samo što, tek, tek što, jedino, jedino što, osim, osim što
ZAVISNO SLOŽENE REČENICE (po mjestu uvrštavanja)	VEZNICI
1. predikatne rečenice	tko, što, koji, da
2. subjektne rečenice	koji, tko, što, da, gdje, kako, kamo, tko
3. objektne rečenice	tko, što, koji, čiji, da, gdje, kad, kako
4. priložne rečenice	
5. atributne rečenice	koji, čiji, kakav, kolik, što, da, kako, neka, tko, koji, čiji, kakav, kako
6. apozicijske rečenice	
ZAVISNO SLOŽENE REČENICE (po sadržaju uvrštavanja)	VEZNICI
1. odnosne rečenice	tko, što, koji, čiji, kakav, kolik, što
2. mjesne rečenice	gdje, kamo, kuda, otkuda, odakle, dokle
3. poredbene rečenice	kako, kao što, kao da, što, nego, nego li, nego što, nego da
4. načinske rečenice	kako, kako god, kao što, kao da
5. vremenske rečenice	kada, dok, pošto, čim, prije nego, otkada, kad god, dok god
6. uzročne rečenice	jer, što, budući da, kako, kada
7. namjerne rečenice	da, eda, kako li, neka
8. posljedične rečenice	da, te
9. pogodbene rečenice	ako, kada, li, da
10. dopusne rečenice	iako, ako, ako i, makar, mada, premda, neka

-reč koje se slažu u veću reč nazivaju se **sureč ili klauzama**

-složene reč- sastoje se od dviju ili više sureč., a sureč. su dijelovi složene reč.

-glavna sureč- reč koja u svoje ustrojstvo prima drugu reč, ona je nadređena zavisnoj

-načini sklapanja složenih reč:

1. POVEZIVANJEM-nezavisno složene (koordinirane), povezuju se veznicima-sindetske reč

2.UVRŠTAVANJEM- zavisno složene- kada se jedna sureč uklapa u rečenično ustrojstvo druge sureč

3.NIZANJEM- nastaje rečenični niz, povezuju se zarezom- asindetske reč

UPUTA ili instrukcija- skup pravila za obavljanje kakva posla, za način ponašanja pri uporabi kakva sredstva, za način ponašanja u društvu...jedan od najstrožih tipova teksta, pojavljuje se isključivo kao objektivni tip teksta

-nezavisno složene reč dijele se po odnosu zavisne sureč prema dijelovima glavne

-sastavne reč=kopulativne- nez slož reč kojih se sadržaji sastavljaju, spajaju, nadovezuju

i- temeljni veznik, ima najšire sastavno značenje, povezuje sureč čija se radnja odvija istovremeno ili se radnja druge sureč odvija poslije radnje prethodne sureč, dolazi i u ulozi rečeničnog priloga isticanja

pa- znači isključivo poslijevremenost (radnja druge sureč događa se nakon radnje prve sureč

te- znači istovremenost i poslijevremenost radnje, dolazi u reč gdje se često upotrebljava i i to u posljednjoj reč

ni, niti- ni zamjenjuje i, i dolazi samo uz zanižekane predikate

-ne samo, ne samo da...nego i, no i, već i

-rastavne reč=disjunktivne- kod kojih se sadržaji sureč rastavljaju, odvajaju, ne povezuju

-suprotne=adverzativne- kod kojih se sadržaj jedne sureč suprotstavlja sadržaju druge sureč

-isključne=ekskluzivne, izuzetne- iz sadržaja jedne sureč isključuje se sadržaj druge

-zaključne=konkluzivne- sadržaj druge sureč daje se logički izvesti iz sadržaja prve sureč, sadržaj druge dolazi kao zaključak prve

-zavisno složene reč- reč u kojima se zavisna reč odnosi prema glavnoj kao jedan njezin član njezinog ustrojstva

-predikatna- zavisna sureč uvrštava se na mjesto imenske riječi imenskog predikata glavne sur

-upućivačke riječi kao što su **takav, ono, taj, onaj...** nemaju puno leksičko značenje nego čine cjelinu sa zavisnom reč

-subjektne- se po sadržaju koji se unosi u glavnu sureč dijele na **odnosne (koji, tko, što),**

izrične (da, gdje, kako)-uz obezličene gl i **zavisno upitne (tko, koji, kamo)**

-objektne- odnosne (tko, što, koji, čiji, kakav, kolik), izrične (da, kako, gdje), zavisno upitne (kako, kad, što)

-priložne- zavisna se sureč odnosi prema glavnoj kao priložna oznaka prema predikatu

-atributne- zavisna se uvrštava na mjesto atributa uz neku imensku riječ u glavnoj sureč

-odnosne (koji, čiji, kakav, kolik), izrične (da, kako, neka), zavisno upitne (tko, što, koji, čiji, kakav, kako)

-odnosne=relacijske- kod kojih se zavisna sur pridružuje imenicama, zamjenicama, priložima, prijedložnim izrazima u glavnoj sureč i cijelim svojim sadržajem proširuje svoj sadržaj.

Vezničke riječi ne lsuže samo povezivanju zavisne s glavnom nego na neki način zamjenjuju riječ ili reč dio iz glavne sureč tj odnose se na dio glavne sureč

-mjesne=lokalne-mjesne su i one reč u kojima u glavnoj sureč stoji suodnosan (korelativan) zamjениčki prilog: **tamo, dotle, ondje**

-vremenske=temporalne- dok izriče istovremenost, a **pošto** prije, a **kad** sve troje

-načinska=modlna-

-poredbena=komparativna- *kako, kao što...tako; što...to*

-uzročna=kauzalna

-posljedična=konsekutivna

-namjerna=finalna

-pogodbene=kondicionalne- *realne* (samo se navodi pod kojim uvjetom se može ostvariti radnja glavne sureč ali se ništa ne kazuje je li se taj uvjet ostvario- *ako, li, ukoliko*), *irealne* (u kojoj se navodi uvjet pod kojim se ne može ostvariti radnja glavne sureč- *da, da i, kad*) i **potencijalne ili moguće** (navodi se uvjet kao mogućnost da se ostvari sadržaj glavne sur- *ako, kad*)

-dopusne=koncesivne-uvijek se ističe suprotnost

UPRAVNI GOVOR- navođenje tuđeg govora upravo onako kako je izgovoren u obliku nez slož reč

NEUPRAVNI GOVOR- sadržaj tuđeg govora ne navodi se onako kako je izgovoren nego kao zav slož reč

SLOBODNI NEUPRAVNI GOVOR- tuđi govor prenosi se tako da se posve preuzme u vlastiti tzv.osobni neupravni govor

Uzeto sa :<http://www.salabahteri.tk/>

Email : salabahteri@hi.hinet.hr